

10 år efter krisen

Fyret under krisen: Flere tusinde ikke i job

Da krisen ramte Danmark i efteråret 2008, oplevede mange danskere at miste deres arbejde. En del af disse personer mistede jobbet som følge af, at deres arbejdsplads lukkede. I dag står knap 3.000 stadig uden job. Især blandt ufaglærte er beskæftigelsesgraden markant lavere end blandt sammenlignelige personer, der ikke oplevede at deres arbejdsplads lukkede under krisen.

af senioranalytiker **Emilie Agner Damm**

13. august 2018

Analysens hovedkonklusioner

- Mellem 2008 og 2009 oplevede ca. 20.000 lønmodtagere mellem 30 og 49 år, at den virksomhed, de arbejdede på, lukkede.
- Efterfølgende har disse personer været i beskæftigelse i mindre grad end personer, der ikke oplevede, at deres arbejdssted lukkede. Knap 3.000 personer er ikke i job i 2016.
- Underbeskæftigelsen er størst blandt ufaglærte og personer med en gymnasial uddannelse. Personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse rammes altså hårdere end personer med længere uddannelsesbaggrund, hvis de mister jobbet i krisetider.

Kontakt

Senioranalytiker
Emilie Agner Damm
Tlf. 33 55 77 15
Mobil 27 35 85 95
ead@ae.dk

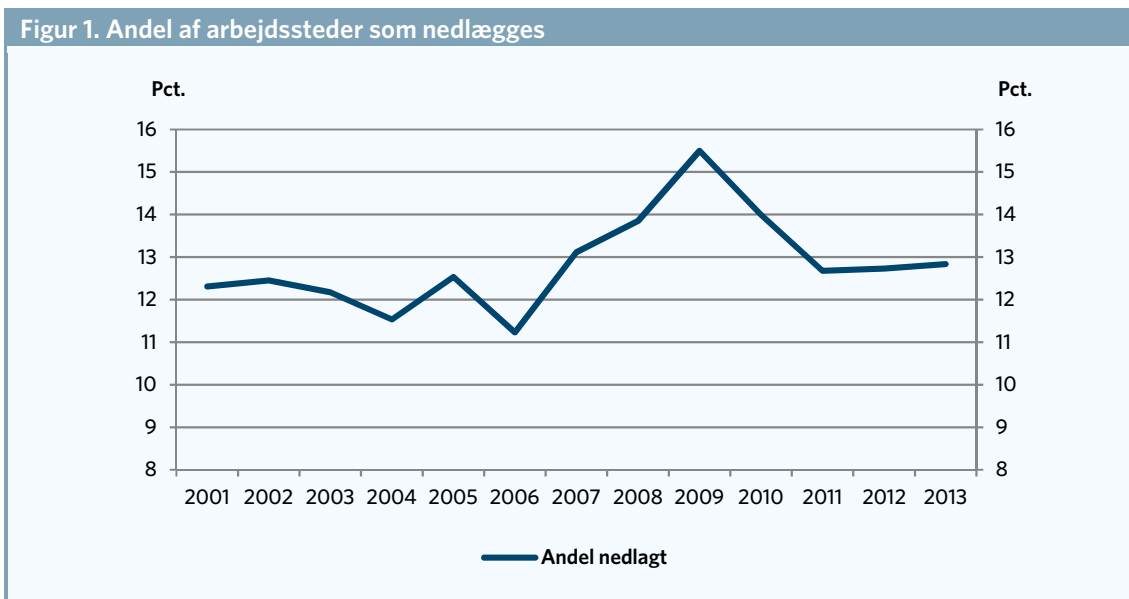
Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Krisen kradser stadig for de, som mistede jobbet

Da krisen ramte Danmark, oplevede mange danskere at miste deres job. Nogle som følge af nedskæringer i de virksomheder, hvor de var ansat, og andre som følge af, at deres arbejdsplads lukkede ned.

I denne analyse følges den sidste gruppe, og det kortlægges, hvilke konsekvenser det har haft for deres beskæftigelse i de efterfølgende år, at de var ansat på en arbejdsplads, som ikke overlevede krisen.

Figur 1 viser andelen af arbejdssteder, som nedlægges året efter. Niveaulet ligger relativt stabilt på 12-13 pct., bortset fra i 2008 og 2009, hvor op mod 16 pct. af arbejdsstederne lukkede året efter.

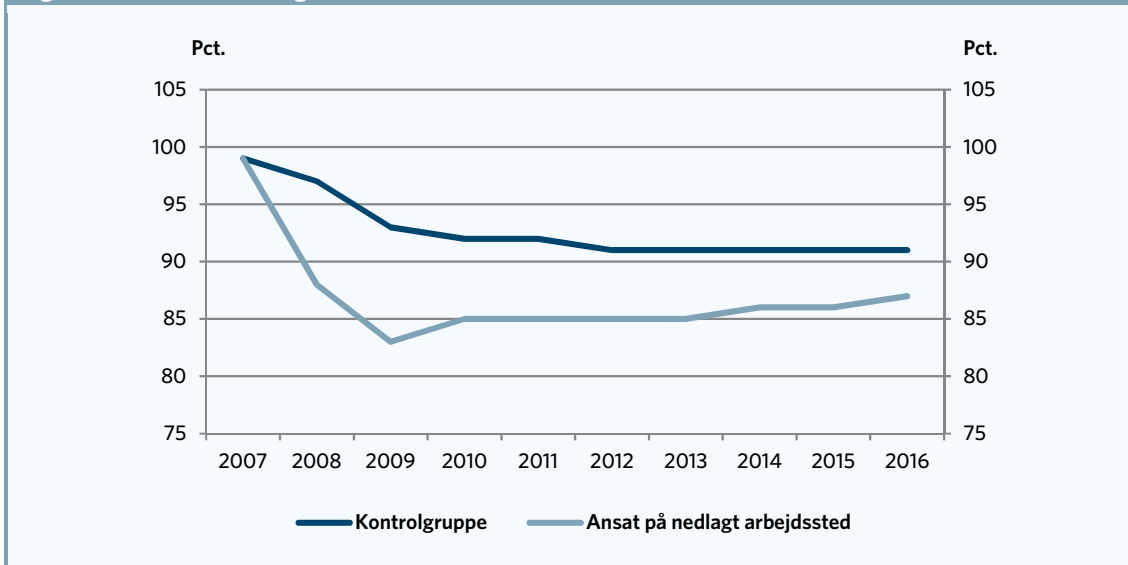
Anm: Se metodeboks.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I denne analyse betragtes 30-49-årige personer, der i 2007 og 2008 var ansat på et arbejdssted, der lukkede endeligt i 2009. Disse personer sammenlignes med personer, der var ansat på arbejdssteder, som ikke lukkede i 2009. I alt består gruppen af ca. 900.000 personer, hvoraf 20.000 arbejdede på et arbejdssted, som blev nedlagt.

De to grupper efterfølgende beskæftigelse sammenlignes for at undersøge, om personer der har mistet jobbet som følge af, at deres arbejdssted blev nedlagt, er i beskæftigelse i samme grad som andre.

Figur 2 viser beskæftigelsen for de to grupper fra 2008 til 2016. Gennem hele perioden er beskæftigelsen lavere blandt personer, der oplevede at deres arbejdssted lukkede under krisen. I de første år er forskellen på ca. 9 pct.point. Forskellen reduceres herefter og fra 2014 - dvs. 5 år efter arbejdsstedets nedlæggelse - er underbeskæftigelsen på 5 pct.point. Selv otte år efter arbejdsstedets nedlæggelse, er beskæftigelsen altså permanent lavere for de tidligere ansatte. Faktisk er knap 3.000 af de lønmodtagere, som i 2008-2009 oplevede at miste deres job som følge af en arbejdsstedets nedlæggelse, ikke i job i 2016.

Figur 2. Andel i beskæftigelse (ultimo året)

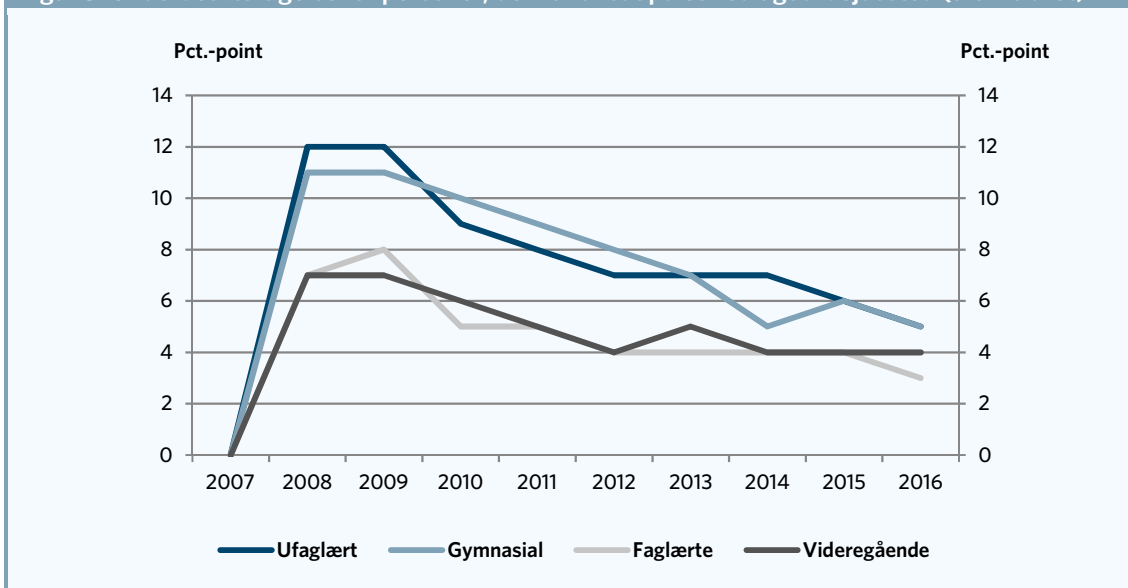
Anm: Arbejdssteder nedlagt i 2008-2009. 30-49-årige. Beskæftigelse opgjort årligt i november.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Ufaglærte blev ramt langt hårdere af krisen

I det følgende undersøges underbeskæftigelsen fordelt på uddannelsesgrupper. Det betyder, at beskæftigelsesfrekvensen for personer med samme uddannelsesniveau er sammenlignet efter 2008. Årsagen til at underbeskæftigelsen beregnes således er, at der på den måde tages højde for, at konjunkturer mv. også påvirker personer, der ikke var ansat på et nedlagt arbejdssted. F.eks. ses det af figur 2, at beskæftigelsen for begge grupper er lavere efter 2009 end i 2008.

Figur 3 viser underbeskæftigelsen fordelt på uddannelsesgrupper målt i pct.point. Det er tydeligt, at underbeskæftigelsen i de første år er højst for ufaglærte og personer med en gymnasial uddannelse. For disse to grupper er underbeskæftigelsen 12 pct.point. Herefter falder underbeskæftigelsen for begge grupper.

Figur 3. Underbeskæftigelse for personer, der var ansat på et nedlagt arbejdssted (ultimo året)

Anm: Arbejdssteder nedlagt i 2008-2009. 30-49-årige. Beskæftigelse opgjort årligt i november.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Underbeskæftigelsen er langt mindre for personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse. For både faglærte og personer med en videregående uddannelse er underbeskæftigelsen ca. 7 pct. i det første år, mens den i 2016 var faldet til ca. 3-4 pct.

Analysen viser, at det har blivende konsekvenser for lønmodtagere, som arbejder på en virksomhed, der lukker. Det gælder uanset uddannelsesniveau, men konsekvenserne er både større og mere langvarige for personer, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det hænger sammen med, at arbejdsmarkedet i stigende grad efterspørger uddannet arbejdskraft.

I løbet af de seneste 20 år er andelen af ufaglærte på arbejdsmarkedet halveret, og det er en tendens, som vi vil se fortsætte i løbet af de kommende år. AE forventer – på trods af en generel stigning i beskæftigelsen – et fald i den ufaglærte beskæftigelse på ca. 25.000 personer i løbet af 2018-2019.

Derfor er det centralt, at der investeres i uddannelse. Det gælder både uddannelse til de unge, hvor alt for mange i dag ikke får en ungdomsuddannelse, men også i form af videre- og efteruddannelse til ufaglærte, som ikke kom med på uddannelsesvognen i første omgang.

Analysen viser desuden, at det har langsigtede konsekvenser, når mange mennesker mister jobbet under en krise. Det er nemlig ikke kun i det første år eller to år efter et arbejdssteds nedlæggelse, at de tidligere ansatte ikke er beskæftigede i samme grad som andre. Effekterne er langt mere permanente og sætter sig dermed i strukturerne. Det betyder, at beskæftigelsen ikke kun er påvirket, mens krisen står på, men også i en årrække bagefter. Udover effekten for personer der mistede jobbet som følge af en arbejdsstedsnedlæggelse, kommer effekten for de personer, som blev fyret fra arbejdssteder, der ikke blev nedlagt.

Boks 1. Afgrænsning af data

Der tages udgangspunkt i personer, der i 2008 var ansat på samme arbejdsplads som året før. Afgrænsningen foretages ud fra en kombination af IDAN og IDAS, hvor IDAS anvendes til at frasortere nyopståede arbejdssteder og IDAN bruges til at frasortere ansættelser, der ikke er lønmodtagerens højst prioriterede ansættelsesforhold.

Arbejdssteder med branchekoden "Offentlig administration, undervisning og sundhed" er udeladt, da arbejdssteder i den offentlige sektor dels må forventes at være mindre påvirkelige af konjunkturer og dels er registeret uhensigtsmæssigt.

Til at vurdere hvorvidt en arbejdsplads nedlægges, anvendes variabelen ENDNEDL fra IDAS. Variablen angiver, om arbejdsstedet nedlægges endeligt i løbet af det efterfølgende år.

Denne afgrænsning betyder, at selvstændige og medhjælpende ægtefæller er udeladt.

Der er afgrænset til personer, som året før arbejdsstedets nedlæggelse var mellem 30 og 49 år. Resultaterne er robuste over for valget af aldersgruppe.

Der er desuden afgrænset til personer, som ikke var under uddannelse på tidspunktet for arbejdsstedsnedlæggelsen.

Alle baggrundsvariable som f.eks. uddannelse, alder mv. er opgjort i samme år som ansættelsesforholdet, dvs. året før arbejdsstedet er nedlagt.